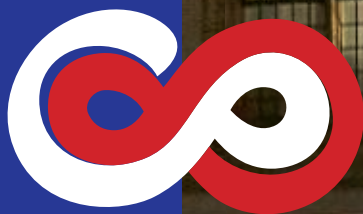

Kajuit Nieuws

Kerst
2016

Spreekbuis van Communautaire Gemeenschap Oudezijds 100
jaargang 58 - nummer 1

**OUDE
ZIJDS
100**

durven & doen

Colofon

Mensen uit alle hoeken van de samenleving vormen samen Communitaire Gemeenschap Oudezijds 100. In de binnenstad van Amsterdam en daarbuiten willen wij in leven en werken het evangelie van Jezus Christus present stellen. Oudezijds 100 biedt concreet hulp door inloop, maatschappelijke opvang, begeleid wonen, medisch maatschappelijk werk en medische zorg voor onverzekerden. De woongemeenschap functioneert hierin als groot gezin en oefenschool, die de hulpverlening ondersteunt. Van meet af aan is de gemeenschap een plek waar christenen met verschillende achtergronden hun dagelijks leven delen. Als werkplaats voor oecumene zoeken we wat ons samenbindt. Gemeente Spe Gaudentes vormt de kern van het grotere geheel van Oudezijds 100 en draagt verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van de gemeenschap.

Abonnement & informatie

Een abonnement op KajuitNieuws kan ieder moment ingaan. Neem contact met ons op en u krijgt KajuitNieuws thuisgestuurd. De richtprijs is € 10,-.

Wilt u meer weten over onze gemeenschap? Neem een kijkje op onze website www.oudezijds100.nl of neem contact met ons op (zie achterzijde). We sturen u graag informatie toe.

Acceptgiro

U kunt ons helpen door voor ons te bidden, ons werk financieel te ondersteunen of als vrijwilliger met ons mee te werken in Amsterdam of Maria ter Claesze (Friesland). Met de bijgevoegde acceptgiro kunt u

- giften overmaken voor het KN-abonnement
- giften overmaken ten bate van ons werk

Productie

Dit nummer van KajuitNieuws werd opgemaakt en gedrukt bij Weevers te Vorden. Redactie en logistiek: zr Rosaliene Israël sg, Pieter Pronk tg, Lobke Timmerman tg, Leendert van Wolfswinkel tg en Annette de Zwart dg.

Inhoudsopgave

Vriendenbrief	3
Welkom en afscheid	6
Thema gemeenschap	7
Column Kruispost	11
Faits divers	12
Kroniek	12

Vriendenbrief

Durven en doen

*Amsterdam, december 2016
Aan allen verbonden met
Gemeenschap Oudezijds 100,*

Eind oktober werd het onderzoeksrapport 'Armoede in Nederland 2016' gepresenteerd. Dit rapport geeft de resultaten weer van het onderzoek naar materiële en immateriële, individuele en collectieve hulpverlening die plaatselijke kerken verlenen aan mensen die in financiële knelposities komen. De kernconclusie van het onderzoek is dat, terwijl de kerken krimpen, de hulpverlening door kerken toeneemt.

Meer mensen kloppen uit nood aan bij de kerk. Kerken droegen in 2015 meer dan 36 miljoen euro in hulp en meer dan 1,25 miljoen uren (waarde uitgedrukt in geld: 38,8 miljoen euro) aan vrijwilligerswerk bij aan armoedebestrijding. In veel gevallen gaat het om broodnood en noodhulp om te voorkomen dat mensen uit hun huis worden gezet of van nutsvoorzieningen worden afgesloten. De hulp van kerken ten opzichte van armoedebestrijding biedt een relevante en steeds grotere bijdrage aan een groeiend maatschappelijk probleem.

Systemedenken

Ondertussen zijn er door overheid en bestuur allerlei protocollen, datamuren, groepsplannen, zorgkalenders, volgsystemen, kwaliteitskaarten en afvinklijsten ontwikkeld, het zogenaamde systemedenken. Deze instrumenten voor verantwoording lijken erop gericht te zijn de existentiële onzekerheid te bezweren. Ze wekken de indruk dat wel

degelijk met zekerheid is vast te stellen wat ons te doen staat en dat te controleren is of gedaan is wat gedaan moest worden. Als je dan met behulp van een lijst waarop staat wat je te doen staat, kan afvinken wat je van die lijst gedaan heb, dan bevrijdt je dat van de onzekerheid. Anderen schrijven immers voor wat je moet doen en hoe je dat ‘plichtsgetrouw’ moet doen.

‘Systeemdenken is een manier van denken waarbij het systeem van de overheid op de voorgrond staat en de burger als mens meer op de achtergrond. Voor het organiseren van publieke diensten is systeemdenken nodig om budgetten te beheersen en overheidsprocessen – waaronder goede dienstverlening aan burgers – soepel te laten verlopen in bijvoorbeeld ICT-systemen, belscripts en formulieren. Het is een van de redenen waarom we in een van de meest georganiseerde landen leven. In een rechtsstaat zijn bovendien voorspelbaarheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid belangrijke waarden voor de overheid. Deze worden gewaarborgd door juridische regels waar de overheid zich aan moet houden. Deze zelfde juridische regels leiden echter ook tot starheid, inflexibiliteit en complexiteit, kortom systeemgedrag. Door systeemdenken en systeemgedrag vervreemden overheidsorganisaties zich van de leefwereld van burgers. Het perspectief van burgers raakt buiten beeld en dan gaat het makkelijk mis tussen de burger en zijn overheid.’ (uit: Jaarverslag 2015 Nationale Ombudsman)

De overheid en de professionele hulpverlener hebben zich met het systeemdenken in ieder geval wel ingedekt als er fouten worden gemaakt, maar is dat verantwoordelijkheid nemen? Zien we de mens achter de hulpvraag nog wel?

'Protocol' van Herodes

Het doet mij denken aan het kerstverhaal: Een jong paar, zij hoogzwanger, op zoek naar een plaats om te overnachten, maar in de reguliere voorzieningen is geen plaats. Een matras in de keuken of in de schuur van een hotel of andere opvangvoorziening zou ook vandaag de dag tegen alle regels in gaan. Hoe vaak komen mensen niet in de kou te staan door alle regelgevingen die onze 'veiligheid' moeten garanderen? Natuurlijk moeten er regels zijn, anders wordt het chaos, maar regelgeving mag toch niet de oorzaak zijn van de chaos? Durven wij nog wel naar de werkelijke nood van de ander te kijken in plaats van ons blind te staren op de systemen? Durven wij te zijn als de drie wijzen die zich niet hielden aan het 'protocol' van Herodes? Zij meldden hem niet waar het kind geboren was maar kozen een andere weg.

Kwetsbaarheid

Ons jaarthema is 'durven en doen', niet als de lefgozer die het wel eventjes doet en zichzelf overschreeuwt, maar als de drie wijzen die de kwetsbaarheid van het kind, gewikkeld in doeken, zagen en daardoor ook hun eigen kwetsbaarheid.

Een paar jaar geleden na mijn motorongeluk was er een periode dat ik het niet makkelijk had; ik was zó geconfronteerd met mijn eigen kwetsbaarheid waar ik niet aan toe wilde geven, dat ik ook niet getroost kon worden. Op een dag, terwijl ik in de Kajuit zat, kwam er een klein kindje dat in de Opstap woonde naar mij toe en legde haar kleine armpjes om mij heen, zo broos en zo authentiek. Pas toen kon ik mij laten troosten.

Zou het kunnen zijn dat er steeds meer mensen hulp zoeken bij de kerk, omdat de kerk zich zo bewust is van haar kwetsbaarheid, maar zich ook geborgen weet door het Kind in die kribbe? Laten wij onszelf niet overschreeuwen als de lefgozer en onze veiligheid zoeken in alle protocollen en in het systeemdenken, maar durven om te zien naar de ander in al onze kwetsbaarheid, wetend dat we getroost en gedragen worden door het Kind dat gewikkeld was in doeken.

Ik wens jullie allen een gezegende Kerst,

br Rik

Steun ons

De Kajuit: de meest bezochte en meest multifunctionele ruimte binnen het hele monumentale huizencomplex dat het leven en werken van de gemeenschap omvat. Entree en toegang tot de gemeenschap, eerste indruk en visitekaartje van onze gastvrijheid en professionaliteit, plaats van ontvangst en ontmoeting, een kopje koffie, huiskamer voor de eigen bewoners... Ogenschijnlijk een onmogelijke combinatie: huiselijkheid en bedrijvigheid ineen! En toch: dat is onze Kajuit, en zo stellen wij het ons ook voor als wij denken aan de komende renovatie. Want ja, de Kajuit gaat vernieuwd worden, na bijna vijfendertig jaar is de Kajuit toe aan een rigoureuze renovatie en daar hebben wij ook uw steun voor nodig. We zijn nu nog met het projectplan bezig en de offertes: hebt u goede ideeën, stuurt u ze dan zo snel mogelijk naar ons toe! Wilt u helpen bij het klussen: meld u alvast aan! Wilt u ons financieel steunen of hebt u daar een leuk idee voor: laat het ons weten! De Kajuit is immers van ons allemaal!

Welkom en afscheid

Welkom

De afgelopen maanden hebben we veel nieuwe gemeenschapsleden mogen verwelkomen. Laura, haar dochtertje Deliah en Inese zijn terug van weggeweest. Dunja, David, Yvette, Christine en Jeannet en haar dochtertje Lina wonen in het Vaderhuis. Justine en Joop zijn op 95 komen wonen. Na hun wereldreis zijn Jan Henk en Willemijn op 87 komen wonen. En Nathan, die we kennen als vrijwilliger in de weekenddiensten, is op 95 komen wonen. Toen Piet, maatschappelijk werker op Kruispost, eerder dit jaar met pensioen ging, volgde Mirjam hem op. Zij vertrekt nu weer, maar we verwelkomen Alie in haar plaats. Zij zal ook tijdelijk Petra vervangen, die met zwangerschapsverlof gaat.

Afscheid

Deze zomer hebben we afscheid genomen van Marten, Willemijn en hun zoon Wolf en van tochtgenoten Matthias en Lorna en hun kinderen Louise en David.

Veni, vidi, foetsie

Verschillende studenten hebben anti-leegstand in de gemeenschap gewoond, zoals Jonathan, maar ook Andras en Hanneke, die drie maanden in de gemeenschap woonden in het kader van de internationale uitwisseling Bridging Gaps van Faculteit Theologie van de VU.

Thema gemeenschap

In een gemeenschap helpen we elkaar en anderen, met professioneel maatschappelijk werk, maar ook door gewoon door 'buurvrouwcontact'. Voor dit KajuitNieuws hadden we een gesprek met Ike de Jong van de Elthetogemeenschap in Amsterdam-Oost. Vijf jaar geleden maakte de Elthetokerk een doorstart, met als belangrijk onderdeel de oprichting van een leefgemeenschap in de woningen boven het kerkgebouw. Deze groep van zo'n vijftienvintig volwassen met hun kinderen maakt het mogelijk dat de Elthetokerk een echte buurtkerk is die de hele week open is, met activiteiten waar allerlei mensen op af komen. Ike vertelt hoe zij en haar gemeenschapsgenoten mensen in de buurt proberen te helpen.

Daarnaast spraken we met Maryska Cremer Eindhoven, maatschappelijk werkster op Oudezijds 100. Zij woont niet in de gemeenschap, maar begeleidt een aantal van onze bewoners. We legden haar en Laura, die zij begeleidt, een aantal vragen voor over het wonen en werken op Oudezijds 100.

In gesprek met Ike de Jong

Voor deze editie van het KajuitNieuws richten we ons op hulpverlening. Op welke manier is Eltheto op de buurt gericht?

'Eltheto heeft geen 'hulpverleningsmissie', het is een heel gewoon buurtkerkje met een diaconale missie: gastvrij zijn, mensen echt zien. Daarin zijn de kerk en de leefgemeenschap nauw met elkaar verbonden. De leefgemeenschap vormt een trouwe groep mensen die zich inzet in de kerk en meedoet met de activiteiten die doordeweeks in het kerkgebouw of in de buurt plaatsvinden. Zo is er in de Elthetokerk een cursus van Buurthulp Amsterdam Oost, die vertrouwenspersonen opleiden. Vrijwilligers doen twaalf sessies, waarbij ze dingen leren als goed luisteren, op de juiste manier doorvragen en als maatje functioneren. Als je die cursus hebt gedaan, ga je daarna weer terug naar je eigen omgeving, om binnen je eigen netwerk deze vaardigheden te kunnen gebruiken.

En de leefgemeenschap zelf organiseert bijvoorbeeld huiskameravonden en inspiratieavonden over een onderwerp. Op die manier vormt zich in de buurt een sociaal

netwerk voor mensen die net buiten de boot vallen.'

Zelf organiseer je Replay. Kun je vertellen wat dat is?

'Replay is een spelloop voor kinderen van 0-4 jaar, met hun ouders. Dat kunnen moeders zijn met een mamadag, ouders die geen werk hebben, allochtonen, expats, opa's of oma's, allerlei mensen eigenlijk. Het programma is vergelijkbaar met een peuterspeelzaal, maar de ouders zijn er de hele tijd bij.'

Waar zijn de mensen naar op zoek die bij Replay komen?

'In de stad is het niet altijd makkelijk om een netwerk op te bouwen van mensen die in dezelfde levensfase zijn als jij. Bij Replay ontstaat dat. Je ziet ook een keer iemand anders' peuter helemaal uit de stekker gaan. Het is een

plek waar iedereen welkom is, waar een veilige sfeer is met echte aandacht voor de mensen die er komen. Dat betekent bijvoorbeeld ook: onthouden wat mensen je toevertrouwen. Het kan gebeuren dat daar hulpvragen uit voortkomen en dan zijn we ook in staat mensen naar de juiste plek door te verwijzen.'

Is het voor mensen een drempel dat dit in een kerkgebouw plaatsvindt?

'Ik word betaald door Tot Heil des Volks en Eltheto betaalt er ook iets aan mee. We zijn daar eerlijk over, over dat we christen zijn en waar we voor staan. En dat is prima voor de mensen die naar de spelinloop komen. En doordat we in een kerk zijn, komen dingen soms juist heel mooi bij elkaar. Met een van de moeders die naar de spelinloop waren gekomen sprak ik over een sterfgeval in haar nabije omgeving. Ze zei: 'Ik ben zo verdrietig en ik zou hier in de kerk zo graag een kaarsje branden'. Op zo'n moment loopt dat naadloos in elkaar over.'

Wat maakt dit anders dan 'hulpverlening'?

'Veel mensen die hier in de gemeenschap wonen, komen ook trouw naar de spelinloop. Ik ben in die zin 'gewoon de buurvrouw'. Ik heb Sociaal Pedagogisch Werk gestudeerd en ik zou soms ook wel in mijn werk meer de formele hulpverleningskant willen hebben. Maar de afstand tot mensen wordt dan al heel snel groter, je mist dan de intimiteit, het persoonlijke, de dorpse praatjes, elkaar echt het gevoel geven dat je gekend wordt.'

Is dat intieme niet juist lastiger?

'Ook al wil je een goede buur zijn, je moet soms ook grenzen aangeven. Sommige mensen proberen je te claimen, die zeggen 'jij moet me helpen'. De uitdaging is om goed in te schatten of iemand je wil leegzuigen of inkapselen, of

dat het iemand is waar je naast kan gaan staan, voor je wie bidt, tegen wie je kunt zeggen 'ik ben hier, ik lijd met je mee'. Ik krijg ook het lijden van anderen te zien. Ik ga het ook mee lijden en dat is soms wel zwaar. Zo was er een islamitische vrouw met vier kinderen. Ze had relatieproblemen met haar man, ze hadden heel weinig geld en woonden met het hele gezin op drie kamers. Na allerlei gesprekken was ze ertoe gekomen om aan de pil te gaan. Ze was hier en voelde zich heel erg beroerd. Op het toilet deed ze een zwangerschapstest en bleek toch weer zwanger te zijn. Ze stortte helemaal in, want een kind kon er gewoon niet bij. Ze was wanhopig: 'Ik wil het niet, ik wil het niet, maar ik wil ook geen abortus, wat moet ik nu, waarom overkomt me dit!' Om zo iemand dan weer naar huis te zien gaan! We spraken af dat zij er met de imam over zou praten en ik met de dominee. Het bijzondere was dat de dominee en de imam bijna precies hetzelfde zeiden. Op eerste kerstdag werd het kindje geboren. Toen zei ze: 'Ik weet al waarom hij is geboren. Dan kan ik nog twee jaar langer naar de spelinloop!'

Ons thema dit jaar is 'durven & doen'. Wat roept dit bij je op in relatie tot spelinloop Replay?

'Soms word ik 's ochtends wakker met een gevoel van 'ja, dát wil ik doen!' Daar wil ik graag dichtbij blijven. Maar dat is vaak moeilijk voor me, omdat de dingen waarbij ik dat gevoel heb, waarbij ik zoiets als 'roeping' ervaar, vaak hele simpele dingen zijn. Het buurvrouwcontact, het trouw blijven op één plek, vriendschappen hebben met bijzondere mensen. Het is zo eenvoudig dat ik soms denk, is dat het nou? Om er steeds aan vast te houden dat mijn roeping iets eenvoudigs is, dat het dat 'buurvrouwgevoel' is en niet een groots visioen, daar heb ik durf en geloof voor nodig.'

Laura, zesentwintig jaar en afkomstig uit Hongarije, woont samen met haar dochtertje Deliah van bijna twee op Oudezijds 100. Ze wordt begeleid door maatschappelijk werkster Maryska. Sinds kort werkt ze bij het Leger des Heils als huishoudelijke hulp.

‘Ik kwam terecht bij Oudezijds 100 tijdens mijn zwangerschap. Ik had geen woonplek en had ook financiële problemen. Ik ben veel geholpen met eerste stappen nemen en krijg ook nog steeds hulp. Ik heb echte vrienden gevonden en Deliah en ik voelen ons hier thuis. Oudezijds 100 is een christelijke gemeenschap en eerlijk gezegd was deze plek twee jaar geleden niet mijn eerste keus. Nou ja, niet dat je zo kieskeurig kan zijn, ha ha! Dat is wel veranderd: ik vind het leuk om samen naar kerk te gaan en als het kan ga ik ook met plezier naar onze kapellen. Ik ben blij en dankbaar dat ik hier mag wonen.’

‘Toen ik hier kwam wonen, werd Maryska mijn begeleider. Zij is de persoon die alles over mij en mijn situatie weet. Als je hulp vraagt, dan moet je natuurlijk een aantal dingen ook zelf doen. Zo moet je je papieren netjes in je map hebben en bereid zijn veel te vertellen aan iemand die je eigenlijk helemaal niet kent. Het was moeilijk voor mij om te vertellen over mijn verleden en schulden. Ik schaamde me en ik vertrouw mensen ook niet makkelijk. Dus onze relatie was eerst een beetje ‘meh’, maar met tijd zag ik dat ik haar kon vertrouwen, zij doet haar best en ze doet het voor mij. Onze samenwerking is beter dan ooit eigenlijk, heel gezellig!’

In gesprek met Maryska Cremer Eindhoven

Wie ben je?

‘Ik ben Maryska en ik werk als maatschappelijk werker bij Stichting Oudezijds 100. Ik werk hier nu tweeënhalf jaar en op dit moment ben ik hier drie dagen in de week. Zelf woon ik vlakbij Utrecht tussen Bilthoven en Maartensdijk in. Ik ben getrouwd en heb vier kinderen: Floris van tien, Felien van acht, Pepijn is zes en Duco is net drie geworden.’

Waar heb je nog meer gewerkt als maatschappelijk werker? Was dat heel anders dan hier op Oudezijds 100?

‘Na mijn studie heb ik eerst gewerkt op een dagbehandeling voor kinderen met emotionele en gedragsproblemen, dat was wel heel anders. Ik werkte vooral met kinderen tussen de zes en de twaalf en had maar af en toe een gesprek met de ouders. Daarna heb ik bij een vrouwenopvang gewerkt. Dat leek meer op Oudezijds 100, omdat het ook een opvang is waar mensen wonen. De sfeer was er wel heel anders, er waren veel strengere regels en er werd veel minder samen gedaan. Het mooie van Oudezijds 100 vind ik dat er niet alleen hulp wordt geboden bij alle praktische zaken, maar dat mensen ook worden opgenomen in de gemeenschap waarin je naast elkaar staat en met elkaar leuke en mindere leuke momenten meemaakt.’

Je woont zelf niet in de gemeenschap. Hoe is het dan om op Oudezijds 100 maatschappelijk werk te verlenen?

Lachend: ‘Vooral nadelen natuurlijk met name ’s ochtends als ik vroeg op moet staan om hier op tijd te zijn! Dat ik hier werk, maar niet woon, zorgt er letterlijk en figuurlijk voor dat er meer afstand is tussen werk en privé.’

Soms vind ik dat wel jammer. Het lijkt me best leuk om af en toe een keer 's avonds bij het eten te zijn of in het weekend om ook wat meer van de gezelligheid mee te maken. Of andersom als ik aan het werk ben en ik zie hier de kinderen thuiskomen, dan zou ik het wel gezellig vinden als mijn kinderen ook hier zouden zijn. Aan de andere kant vind ik het ook fijn om na een dag werken naar mijn huis te gaan. Het maakt het voor mij makkelijker om als ik aan het werk ben, niet met thuis bezig te zijn en als ik thuis ben, er ook echt voor mijn kinderen te zijn.'

Kun je een typische werkdag beschrijven?

'Mijn werkdag begint om 9.30 uur, na het ochtendgebed en de koffie. Tijdens de koffie hoor je vaak al wat er allemaal gebeurd is in de gemeenschap en soms is dit ook een goed moment om meteen met iemand een afspraak te maken. Verder heb ik iedere dag ook vaste afspraken staan voor begeleidingsgesprekken. Met iedereen die hier voor hulpverlening komt, maken we een plan waar we samen aan werken. Dit betekent dat we veel praten maar ook veel concrete dingen samen regelen, zoals bellen naar schuldeisers of de belastingdienst maar ook ga ik mee naar afspraken bij andere

instanties zoals schuldhulpverlener of de gemeente. Soms gaat het hulpverleningstraject heel snel, maar soms blijken er veel obstakels op de weg te zijn en ben je samen lang bezig om te komen waar je wilt zijn. Vaak gaat het twee stappen vooruit en dan weer een achteruit. Hoe het ook gaat, het is nooit voorstelbaar maar als het lukt om iemand een stap verder te helpen, is het al het werk meer dan waard. Verder organiseer ik groepsactiviteiten en af en toe doe ik een intake. Een keer in de twee weken hebben we een teamvergadering en we lunchen altijd met iedereen die er is in de Refter.'

Ons jaarthema is 'durven & doen'. Wat heb jij op Oudezijds leren doen, terwijl je het eigenlijk niet durfde?

'Je bent hier nooit alleen, heel gezellig natuurlijk, maar in het begin vond ik dat soms ook lastig, zoals bijvoorbeeld bij de lunch. Het ene moment heb je met iemand als maatschappelijk werker een gesprek en het volgende moment zit je met iedereen bij de lunch. In het begin moest ik daar wel aan wennen. Vooral als je een heftig gesprek achter de rug hebt. Het haalt je uit je comfort zone en soms kan dat juist heel goed uitpakken.'

Column Kruispost

De wereld om ons heen is onvoorspelbaar geworden. In de wereldpolitiek worden keuzes gemaakt die we nooit voor mogelijk hadden gehouden; wat we altijd voor onmogelijk hielden, lijkt ineens mogelijk.

In dit tijdperk wordt een jaarthema als 'durven & doen' ineens heel actueel: durven, tegen alles in, anders te denken en te doen. Durven op te komen voor het belang van die ander, omdat ieder mens recht heeft op iemand naast zich, iemand die in hem gelooft en voor hem opkomt. Iemand die hem benadert vanuit zijn menselijkheid. Niet omdat die ander of wij zelf zo heilig zijn, maar omdat we een rijker mens worden, als we de ander in zijn anders zijn, durven toe te laten.

Bij het maatschappelijk werk Kruispost loopt een zwakbegaafde patiënt. Hij is uit het Midden-Oosten gevlucht voor eerwraak. Een deel van zijn familie is hierdoor vermoord. Hij heeft twee jaar legaal verblijf gehad als AMA. Door onzorgvuldigheden - onder andere van hulpverleners - is hij op zijn achttiende zijn verblijfsvergunning kwijtgeraakt.

Hij is geen makkelijke klant, hij begrijpt dingen niet, belt honderd keer, trekt zijn eigen ondoordachte plan en vervalt gauw in de slachtofferrol. De meesten van ons werkt hij op de zenuwen. Een van onze maatschappelijk werkers echter vecht voor zijn bestaan. Zij komt voor hem op, omdat er niemand anders is; terugkeer naar eigen land is te gevaarlijk. Hoe realistisch het idee is dat hij ooit een verblijfsvergunning zal krijgen, weten we niet. Maar hij heeft recht op iemand die naast hem staat. Die in hem gelooft. Die *durft en doet* - tegen de stromen in van wat wij, als omgeving, ervan denken.

Misschien is deze jongeman zich niet eens bewust van zijn eigen eenzaamheid en zijn recht op menselijke zorg, maar zolang er iemand is die voor hem opkomt, heeft zijn leven zin en betekenis. Dan is hij nog mens en worden wij mens met hem.

zr Albertine de Bruijn-Boiten sg
algemeen coördinator Kruispost

Faits divers

Oproep: DE-zegels gevraagd

Al jaren sparen we op Oudezijds 100 zegels van Douwe Egberts, die we tegen degelijke koffiemokken en theeglazen kunnen inwisselen. Veel mensen, overal in het land, helpen ons daarbij en sturen regelmatig enveloppen met gespaarde zegels naar ons op. Omdat er veel en intensief koffie bij ons wordt gedronken,

sneuvelt er ook wel eens wat. Daarom moet de voorraad mokken en glazen weer aangevuld worden. Spaart u met ons mee? De Douwe Egbertszegels kunt u geven aan of opsturen naar zr Albertine de Bruijn-Boiten, p.a. Oudezijds Achterburgwal 100, 1012 DS Amsterdam.

Bij voorbaat heel veel dank!

Kroniek

Delen en werken

Begin juli vierden we ons jaarlijkse Sint Jansfeest, waarmee we het seizoen in de gemeenschap afsloten en afscheid namen van

huisgenoten en vrijwilligers. Dit jaar hadden we een heuse DJ: Ruben uit de Elthetogemeenschap.

Communitieleden en tochtgenoten gingen op zomerretraite in Friesland, op Maria ter Claesze. Daar werd ook het jaarthema voor het nieuwe seizoen gekozen: durven & doen.

Kinderoppassers waren Hester (zus van zr Rosaliene), haar man Bram en Joël.

Ook tijdens het gemeenschapsweekend in oktober waren we op Maria ter Claesze, waar we met z'n allen hebben geklust op het terrein: bomen snoeien, goten schoonmaken, appels schillen, onkruid wieden en nog veel meer. Hoogtepunten waren de grote Oudezijds 100-quiz en het smokkelspel 's avonds laat in het nabijgelegen bos.

Op 31 oktober was de jaarlijkse geloftebevestiging, dit jaar extra bijzonder omdat br Sjoerd en zr Dorothea zich voor het leven aan Spe Gaudentes hebben verbonden. Ook zijn er twee nieuwe tochtgenoten bij gekomen: Jurjen en Gerlinde. Verschillende groepen brachten een bezoek aan onze gemeenschap: een groep Lutherse predikanten uit Denemarken, studenten van de Bildungsakademie onder leiding van Maarten Vogelaar, medewerkers van Non-Fictie (Oude Kerk), een groep studenten van bijbelschool de Wittenberg en een groep medici..

Ook naar buiten toe werd de gemeenschap vertegenwoordigd. br Sjoerd M. gaf in het kader van zijn promotieonderzoek een presentatie op een conferentie in Antwerpen. zr Rosaliene leverde een bijdrage aan een conferentie over nieuwe vormen van religieus leven in Rome. Op 10 november waren we bij een netwerk-bijeenkomst van christelijke leefgemeenschappen in Amsterdam.

Heel blij zijn we met de ondersteuning die we in natura ontvangen van bedrijven in onze omgeving: het overgebleven brood van BROOD, the Grand en Ekoplaza. Ongelofelijk wat er overblijft en hoeveel mensen daarvan kunnen eten!

Meeleven

Ons bereikte het verdrietige bericht dat Victor Dest, die een aantal jaar geleden bij ons in de gemeenschap woonde en met wie we nog steeds regelmatig contact hadden, is overleden. Onze gedachten en gebeden gaan uit naar zijn nabestaanden, in het bijzonder zijn broer Dexter.

Vieren

Op 3 juli werd Abel, zoon van Jurjen en Gerlinde geboren, 13 november werd Abel gedoopt in Hebron. En op 15 september werd Ruben, zoon van Jan Henk en Willemijn geboren. Heel veel geluk met deze nieuwe mensenkinderen!

Op 2 oktober werd zr Rosaliene bevestigd als predikant voor christelijke leefgemeenschappen in Amsterdam, met de speciale opdracht om leefgemeenschappen die verbonden zijn met de Protestantse Kerk Amsterdam te begeleiden.

Kerkelijk jaar

Als u dit KajuitNieuws leest hebben we met de kinderen Sint Maarten gevierd. Na een speciale kindermaaltijd met pannenkoeken, hebben we in de Oude Kerk het verhaal van Sint Maarten gehoord en zijn we zingend door de buurt getrokken. Ook Sint Nicolaas vereerde Oudezijds 100 dit jaar met een bezoek. De geestelijke vorming in de advent werd voorbereid door zr Albertine, zr Dorothea en de tochtgenoten. En het Kerstweekend staat dit jaar onder leiding van zr Lyke en zr Rosaliene.

Vanuit Maria ter Claesze

Genade, wasdag!

Maandagochtend was de wasdag in feite al lang begonnen. Op zondagavond werd de witte was in de week gedaan in lauw water met soda. Maandagochtend was de eerste taak: nieuwe wasketel opzetten met geweekte was en schoon water en het grote (Duitse) kolenfornuis zo hoog mogelijk opstoken (de eerste witte was waren lakens, luiers en babykleding etc.) met zuivere zeep. De kinderen, Sylvia, Marguerite en Joanne waren respectievelijk vier en drie jaar. Ze hadden een flinke hoop hout verzameld bij de afbraakhuizen bij de Wal. De kinderen vonden hun taak maar zo zo. Wat zij van dit werken van kinderen later zagen of geleerd hebben, moet je ze zelf maar vragen. Voor ons waren ze de brug tussen universiteit

en 'werkende stand'. Je kunt staande houden, dat het clubwerk voor volwassenen de vrucht was van de kinderarbeid.

Het ingebouwde waterreservoir in het fornuis was gevuld in verband met de nodige handwas. U begrijpt, dat we geen warmwaterkraan hadden. De keuken was onze beste verwarming trouwens. De kleinere kinderen werden daar in een grote teil gebaad, de groteren gingen naar een badhuis, met ons en hun ouders.

Op wasdag stond, in verband met ontluchting, de voordeur wagenwijd open. De achterdeur kon niet, omdat het geen doorgang was, maar een 'valkuil' waardoor je met één stap een etage lager kwam. De eerste grote verbetering van de keuken was een raam achter dat open en dicht kon. Nee, wij waren in die tijd niet

zieliger dan anderen. We leefden (princiepelijk) op het niveau van onze buurtgenoten, tot verbazing van onze collegae, die meestal in Zuid woonden. Die maandag, waarvan ik u wilde vertellen, had ik, toen de kinderen naar school waren, een hulp: Christa. Haar ouders vonden het nuttig voor haar een jaar op dit niveau te leven, dat wel een héél groot verschil maakte met haar leven thuis. Door de week sliep ze bij ons onder de daksplinten, met een ladder bereikbaar, het weekend was ze thuis in het chique gedeelte van het westen. Terwijl ik op de fiets de kinderen naar de peuterklas bracht, had zij met Victor, die met zijn familie bij ons 'logeerde', de wasketel op de grond getild en de was overgeheveld naar een nu lege teil die kinderbad was geweest, de wasketel was weer bijgevuld (evenals de grote teil met de schone was om af te koelen) voor de tweede waslading, namelijk de gekleurde. Christa en ik gingen lakens, slopen en luiers uitwringen boven de teil! (Een wringer was te klein voor de grote lakens.) Die maandag kregen we plotseling bezoek via de open voordeur: twee mannen kwamen binnen, stelden zich voor en voegden eraan toe, dat ze die dag op de kleine beurs (bank) een goede dag hadden gehad en dit een teken was dat ze deze zegen moesten delen. Ze wandelden voorbij ons huis en zagen de damp de deur uit komen, hoorden van de buurman wie er woonden en besloten toen ons een sociale groet te brengen (hadden ze de mezuzah op de verkeerde deurpost gezien? Een mezuzah die zo niet door de Duitse bezetting gezien was?) Hoe het zij, zij wilden ons een voor die tijd gigantisch cadeau, een automatische wasmachine geven. Op mijn uitleg over onze was, werd het een halfautomatische en twee centrifuges, omdat we dan met twee personen tegelijk konden wassen, een kook- en een handwas. Aldus werd enkele dagen later bij ons een luxe wasuitrusting bezorgd!

Welk Joods feest kan dit geweest zijn? Ons huis was namelijk tot 1936 bewoond door een Joodse arts in deze Joodse wijk, waar het universitair ziekenhuis ook was met een Joodse vleugel op de Achterburgwal.

sr Georgine

Kunstsporen: het uithangbord

Al meer dan vijftig jaar prijkt aan de gevel van ons moederhuis Oudezijds 100 een uithangbord. Dit is echter niet zomaar een gevelversiering. Het uithangbord wil de oplettende voorbijganger een boodschap meegeven. Vandaar deze column.

Het was in november 1955 dat in het Amsterdamse notariskantoor van mr. Rupp de statuten werden opgesteld voor de op te richten stichting Oudezijds 100. Volgens oprichtingsakte was het doel van deze stichting 'een presentie te zijn van het evangelie in de Amsterdamse binnenstad'. Een dergelijke ietwat mistige formulering vraagt natuurlijk wel om een nadere precisering. Het was uitgerekend De Telegraaf die enige tijd later een nadere uitleg gaf door een kort artikel de kop mee te geven: 'dit huis op de Wallen een toevlucht voor allen'. Aan deze intrigerende mededeling was echter wel het nodige voorafgegaan. Om werkelijk 'een toevlucht voor allen te worden' zou het huis om te beginnen moeten worden gekocht, maar wij hadden zelf helaas geen rooie cent. Gelukkig verzekerde één van onze Joodse vrienden dat onze armoe nu juist helemaal geen belemmering kon zijn voor onze plannen. Had de Eeuwige niet zelf gezegd: 'van Mij is het zilver, van Mij is het goud?' Zoals wij sindsdien meerdere malen mochten ervaren, bleek onze vriend gelijk te hebben. Dankzij de ruïneuze staat van ons 'kraakpand' bleek de vraagprijs 'slechts' tienduizend gulden te belopen. Maar

ook dat bedrag bezaten wij niet. En toen gebeurde het wonder! Een aantal optimistische dwazen, vrienden en bekenden bleek bereid samen via giften en renteloze voorschotten de koopsom op tafel te leggen.

Voor deze blijmoedige dwazen hebben wij tot op de dag van vandaag de diepste bewondering bewaard. Want je moet toch wel redelijk gestoord zijn om in een schemerig vaag toekomstplan van twee piepjonge, pas afgestudeerde theologen zélf te gaan investeren; want dát hebben deze mensen gedaan. Dat had ermee te maken dat de naoorlogse jaren nu eenmaal de tijd waren van de 'doorbraak', van een soort klasseloze maatschappij, de saamhorigheid van mensen die elkaar in concentratiekampen of schuilplaatsen van onderduikers hadden leren kennen als medemensen. Dwazen die zich door niets meer lieten tegenhouden op de weg naar een nieuwe samenleving. Wat denkt u van de Nederlandse ambassadeur die een volledig verzopen alcoholist uit de goot viste en uitnodigde samen met zijn gezin in hun Gooise bungalow 'kerst te komen vieren'? Van de kinderrechtster die in hoogst eigen persoon in de grote stadsachterbuurten dook om de pupillen die hijzelf had gevonnist, op te zoeken om naar hun huidige bestaan te informeren? Van een dame uit de directie van de Nederlandse bank die bereid was op haar blote voeten de vloer van ons eethuisje op de Wallen te dweilen? Of van H.M.'s Commissaris van één van onze provincies, die in zijn eigen residentie een party voor doodgevone mensen uit zijn gebied organiseerde om met elkaar iets van de klasseloze maatschappij te ontdekken? In dit klimaat werd ons Amsterdamse 'huis op de Wallen' soms heel even (om met Huub Oosterhuis te spreken) toch een stukje van het beloofde Koninkrijk tot een 'toevlucht voor ons allen'.

In en om Oudezijds 100 ontmoetten autochtone binnenstadters, kunstenaars, studenten en vreemdelingen elkaar. Bij de geboorte van onze stichting in 1955 hadden we gekozen voor de naam Oudezijds 100, een nietszeggende naam die niet meer was dan het desbetreffende adres. Maar uiteindelijk wil je ze toch ook aan de buitenwereld presenteren, aangeven waarvoor je staat, wie je eigenlijk bent, wat je bedoelt. En dat is nu eenmaal altijd weer moeilijk.

De dichter Rilke heeft ooit de geheimzinnige woorden geschreven: 'Ich fürchte mich so vor der Menschen Wort /Sie sprechen alles so deutlich aus:/ Und dieses heißt Hund und jenes heißt Haus'. Met andere woorden, dat wat werkelijk belangrijk, wezenlijk is laat zich zo moeilijk verwoorden. Dat geldt ook voor Oudezijds 100 en meer nog voor het hart daarvan: Spe Gaudentes. We zeggen dan terecht: woorden schieten tekort. Daarom hebben we steeds weer beelden, iconen nodig of desnoods woorden die meer zijn dan wiskundige definities: woorden namelijk met een geheim. Dat laatste weten dichters misschien het beste. Zij zeggen dan ook meer dan zij zeggen.

Oudezijds 100 is ook zo'n woord met een geheim. We ontwierpen eens een folder om dat geheim aan te duiden, getiteld: 'een huis, een gemeenschap, een kapel'. En opeens zei iemand: 'je zou eigenlijk een uithangbord aan de gevel moeten hangen dat zonder woorden dat geheim zou aanduiden.' Dat idee werd overgenomen. Eén van onze 'kunstenaars' zou zo iets kunnen ontwerpen. Die vraag werd dan ook aan één van de kunstenaars uit de kring voorgelegd: Louk van Meurs-Mausser. Ze had eenmaal zelf in het huis op de Wallen gewoond, maar was inmiddels naar Egmond verhuisd. Zij beloofde over de vraag na te denken en zie: na een aantal maanden stond

ze weer op onze stoep met in haar handen een groot mysterieus pakket. Genietend van haar uitzicht over de zee bij Egmond had zij inspiratie voor een uithangbord gevonden: het moest een sleepbootje worden. Algemene verbazing over haar conclusie was het gevolg. Waarom een sleepbootje? En toen kwam haar verklaring: 'uitkijkend over de zee bij Egmond zag ik een sleepbootje voorbij komen met daarachter een log vrachtschip. En toen ineens wist ik het: jullie hier hebben iets met de kerk, of zo. Welnu, die 'club' lijkt op een sleepbootje; een klein nijdig puffertje dat een groot zeeschip probeert de haven binnen te brengen. Het bootje trekt of duwt en ligt vaak dwars op de stroom; maar het schip móet de haven binnen! Dat geven we niet op! Hier is dan dat sleepbootje, een ijzeren lasconstructie met twee korte masten. In top van de ene mast wappert een seinvlag met de melding: 'attentie: ik heb een belangrijke mededeling voor u'. En boven in de hoofdmast hangt ook een vlag, de vlag van de sleepbootrederij: een Kruisvlag.

Sindsdien hangt aan de gevel van Oudezijds 100 een uithangbord: een sleepbootje met een boodschap zonder woorden, een geheim, een icoon, dat de voorbijganger aan het denken kan zetten. Een icoon dat ook wijzelf elke dag telkens maar weer voor ogen dienen te houden. Hebben we daarvan al niet als kind graag uit volle borst gezongen?

fr Rolf

OUDE ZIJDS 100

Communitaire Gemeenschap Oudezijds 100
Oudezijds Achterburgwal 100
1012 DS Amsterdam
020 6266634
info@oudezijds100.nl
www.oudezijds100.nl

Voor giften:
Stichting Vrienden van Oudezijds 100
ING 56295
IBAN NL80INGB 0000056295
BIC INGBNL2A

